

Голубова І. Є.,
здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна

ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ПРИРОДНОГО ГАЗУ НА ГАЗОТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

Україна посідає чільне місце серед країн Європи за об'ємами транспортування і споживання природного газу. При цьому у 2020 р. європейський попит на газ знизився приблизно на 16 млрд куб. (3,3% порівняно з 2019 р.). Щодо ситуації на Україні, споживання природного газу зросло на 3,7% у 2020 р. порівняно з 2019 р. (з 29,9 млрд куб. м до 31,0 млрд куб. м) [3]. У зв'язку з цим важливе значення у вітчизняній нафтопереробній галузі належить оптимальній побудові налагодженої системи виміру об'єму газу і його обліку. Актуалізація даного питання пов'язана, в першу чергу, зі зростанням ціни на газ, збільшенням кількості учасників газового ринку, по друге, з необхідністю підвищення відповідальності за проведення розрахунків щодо спожитого природного газу.

Проблема бухгалтерського обліку природного газу знайшло своє відображення у дослідженнях таких вчених як: О. Височан, О. Грицелюк [1], Я. Власюк, М. Чуприн, Л. Власюк [2] та ін. Однак, їх роботи присвячені загальним проблемам організації сучасного вітчизняного бухгалтерського обліку та не мають конкретизованого направлення на формування оптимальної моделі коригування облікової політики щодо проблем природного газу у газотранспортних підприємствах України.

Газотранспортні підприємства – це суб'єкти економіки, які забезпечують транспортування природного газу розподільчими трубопроводами відповідно до порядку використання газотранспортної системи на договірній основі з постачальниками, виконують диспетчерські функції щодо контролю і регулювання надходження і реалізації природного газу, здійснюють облік газу, протранспортованого і реалізованого споживачам, складають зі споживачами і постачальниками акти про об'єми газу, що був використаний протягом місяця, і на основі даних актів (до 10 числа місяця наступного за звітним), створюють реєстри об'ємів реалізації газу [4]. Протягом місяця газове господарство надає звіт про реалізацію природного газу до НАК «Нафтогаз України». В кінцевому результаті об'єми негативного (недостача) чи позитивного (лишки) сальдо під час зведення місячного балансу споживання природного газу визначаються на основі відповідності об'ємів газу, що наведені в актах прийому-передачі і сумарних об'ємів реалізації газу споживачам. За результатами визначених об'ємів реалізації щомісячно формуються реєстри і визначаються кількісно-вартісні дані про об'єми недостачі чи лишку газу. З метою оптимізації

облікових процесів у газотранспортних підприємствах рекомендуємо узагальнити таку модель бухгалтерського обліку природного газу (рис.1).

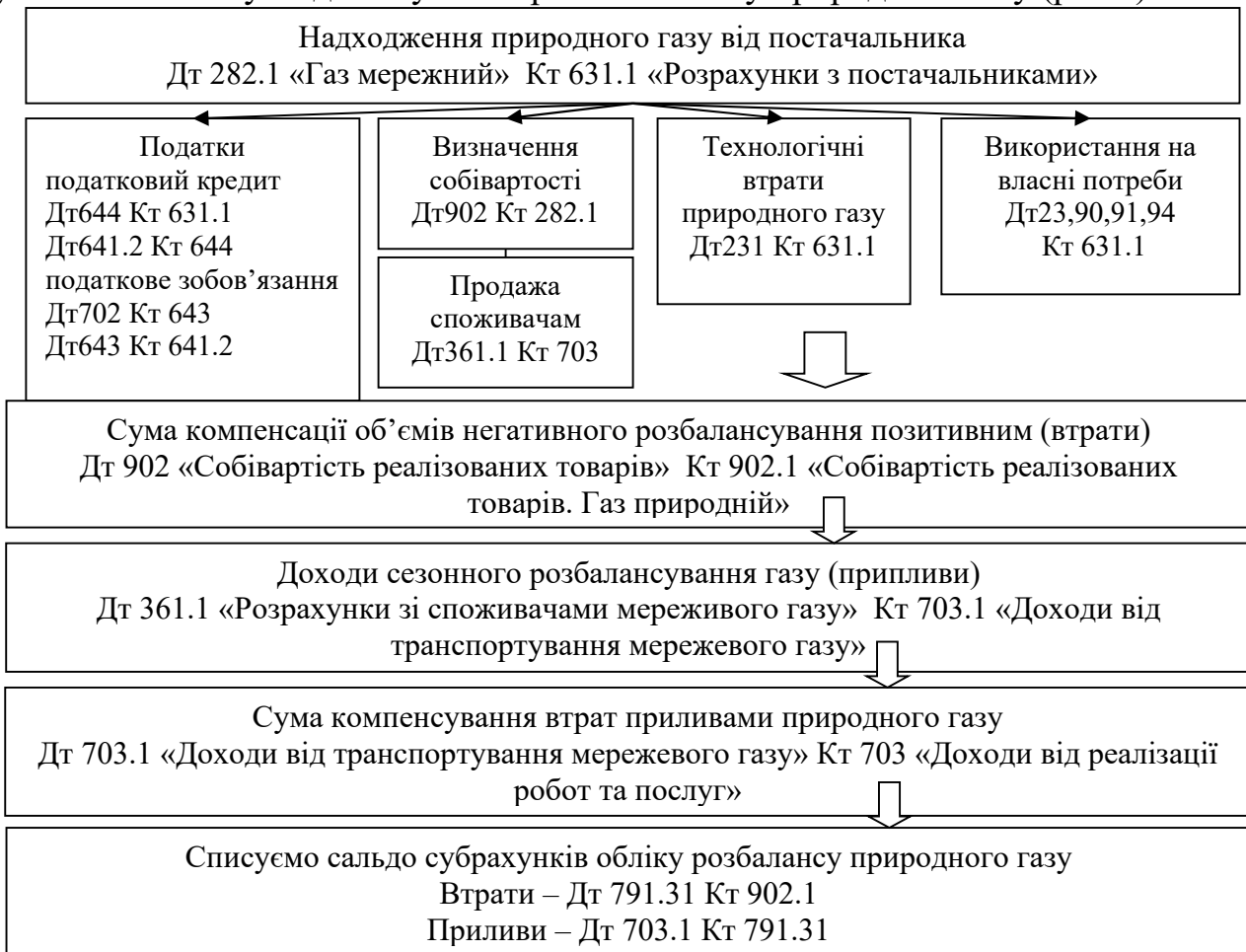

Рисунок. 1 Схема оптимальної моделі бухгалтерського обліку природного газу на газотранспортних підприємствах України

Джерело: розроблено автором з використанням літературних матеріалів [1,2]

Таким чином, сьогодні зростає роль бухгалтерського обліку природного газу на газотранспортних підприємствах України. За допомогою оптимальної моделі бухгалтерського обліку природного газу можна вивести управління газопостачальними компаніями на якісно новий рівень, інтегруючи, координуючи і спрямовуючи діяльність різних підрозділів підприємств на досягнення оперативних і стратегічних цілей.

Список використаних джерел:

1. Височан О. С., Грицелюк О. І. Формування облікової політики щодо витрат на підприємствах газопостачання та газифікації. URL: http://psae-jrnl.nau.in.ua/journal/1_63_2018_ukr/26.pdf (дата звернення: 20.10.2021).
2. Власюк Я. М., Чуприн М. І., Власюк Л. Я. Концепція єдиної системи обліку природного газу в Україні (оптимізація впровадження промислових лічильників різних методів вимірювання). URL: <http://elar.nung.edu.ua/bitstream/123456789/1686/4/1833p.pdf> (дата звернення: 20.10.2021).

3. Нафтогаз. Використання природного газу. URL: <https://www.naftogaz.com/www/3/nakweb.nsf/0/8B3289E9F4B2CF50C2257F7F0054EA23> (дата звернення: 20.10.2021).

4. Постанова КМУ «Про Концепцію створення єдиної системи обліку природного газу» №1089 від 21.08.2001р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-2001-п> (дата звернення: 20.10.2021).

Науковий керівник: **Сіренко Н.М.**, *д-р. екон. наук, професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Миколаївський національний аграрний університет м. Миколаїв, Україна*

Каземирчик К.С.,
здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету Миколаївський національний аграрний університет м. Миколаїв, Україна

ІПОТЕЧНЕ КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ

В сучасних умовах економіки України важливим питанням соціального і економічного характеру є забезпечення населення України житлом. Особливого значення проблема набула саме зараз, адже абсолютна більшість громадян не можуть задовольнити базову потребу житла відповідно до їх доходів. Крім того у галузь цивільного будівництва інвестуються незначні капіталовкладення, особливо в провінційних містах таких як Миколаїв, а пропозиція вторинного ринку житла у найближчому майбутньому почне скорочуватись, адже у більшості забудов виходить термін експлуатації. Тож проблема іпотечного кредитування несе під собою не тільки підґрунтя розвитку кредитних відносин, а ще й дає великий розвиток будівельної галузі.

Проблеми, перспективи, сучасний стан іпотечного кредитування в Україні досліджували такі науковці: І. Крекотень [4], К. Побоча [3], Н. Тетянюк [2]. У зв'язку з динамічним розвитком і появою нових іпотечних програм тематика потребує глибшого дослідження.

Іпотека – вид кредитування, при якому заставою виступає об'єкт нерухомості на який береться сума кредиту у банку, протягом терміну погашення якого іпотекодавець (суб'єкт, який бере іпотеку і платить платежі) має право проживання, користування, володіння нерухомістю, але не розпоряджається нею. Після повного погашення платежів майно переходить у повне розпорядження іпотекодавця. Якщо іпотекодавець порушує договір кредитування, іпотекодержатель (суб'єкт, який надає іпотечний кредит) задовольняє свої вимоги за рахунок предмета іпотеки, яким виступає житло [1].

Платежі за іпотекою справляються у вигляді ануїтету, що дозволяє іпотекодавцям правильно розраховувати домашні господарські витрати, пропорційно відраховувати частину бюджету й зменшити навантаження на останні періоди погашення.